

Skolas ilgtspējīgai sabiedrībai

Ziņu lapa

2016. gada maijs

Projekts “Skolas ilgtspējīgai sabiedrībai” (SfR) tika uzsākts 2014. gadā ar mērķi attīstīt saistošu pieeju vides izglītībai skolās, balstoties uz kopienas izturētspēju un mācīšanos vidē. Lai varētu pārbaudīt programmu, kuru izveidoja visas partneru valstis laika posmā no 2015. gada vidus līdz 2016. gada sākumam, tika veikti 6 dažādi izmēģinājumi Spānijā (Basku zemē), Itālijā, Īrijā, Velsā, Dānijā un Latvijā. Iegūtā pieredze palīdzēs izveidot metodisko materiālu skolotājiem, kuri vēlas pievērsties vides un sociālajām vērtībām.

Iepazīstieties ar visu 6 daļības valstu pieredzi!

BASKU ZEME (SPĀNIJA)

Aranzadi Zinātnes Biedrība izmēģināja SfR projektu Ordizijas pašvaldībā, laikā no 2015. gada jūnija līdz septembrim. Projektā piedalījās 69 skolēni vecumā no 14 līdz 15 gadiem no Oianguren BHI. Pirmās divas klases izmēģināja metodisko materiālu 4 nedēļu laikā, bet nākamās divas klases to izmēģināja 2 nedēļās, kā rezultātā bija interesanti novērot, kā programma darbojas dažādos laika ietvaros.

Vispirms skolēni uzzināja, kas ir izturētspēja, un tika apspriestas vērtības, kas viņiem ir svarīgas. Pēc

tam, izmantojot “prāta vētras” metodi un kopienas izpēti, skolēni grupās izveidoja aptaujas, lai intervētu cilvēkus par tādām tēmām kā transports, pārtika, atkritumu un enerģijas apsaimniekošana Ordizijā. Šī pieredze palīdzēja skolēniem identificēt savas kopienas vajadzības un cerības, kā arī skolēni iemācījās strādāt komandā ārpus parastām mācību stundām.

Pēc tam skolēni izveidoja darba plānus, lai pārvarētu izaicinājumus saistībā ar šiem 4 galvenajiem tematiem. Viņi runāja ar atjaunojamās enerģijas ražošanas un iegādes kompāniju, analizēja vietējo pārtikas tirgu un izveidoja reklāmas kampaņu, lai aicinātu kaimiņus izmantot publisko transportu, kad dodas uz vietējo sporta centru. Noslēgumā skolēni nāca klajā ar savām idejām, kā risināt projekta gaitā identificētos izaicinājumus. Skolēnu idejas sabiedrībai tika prezentētas Barrenas pilī Ordizijā.

ITĀLIJA

SfR tika ieviests G. Carducci vidusskolā Oliginate pašvaldībā. Mācību iestādē mācās skolēni no 3 kaimiņu mazpilsētām un piedāvā plašu aktivitāšu un pēcpusdienu darbnīcu klāstu, kā arī bieži organizē pasākumus ar vietējo asociāciju palīdzību.

Pirms projekta ieviešanas tika organizētas dažādas aktivitātes iepriekšējā mācību gadā, kurās tikai iesaistīt visi 340 skolēni no 15 klasēm,

kā arī tika organizētas skolotāju apmācības 2015 gada septembrī. Ņemot vērā iegūto pieredzi, SfR skolotāju komanda izlēma ieviest “Skolas ilgtspējīgai sabiedrībai” moduli divās klasēs skolēniem vecumā no 13 līdz 14 gadiem. SfR modulis sastāvēja no 20 nodarbībām un ilga aptuveni 2 mēnešus un ietvēra sākotnējās aktivitātes, kas fokusējās uz vērtībām, tādējādi atļaujot skolēniem iegūt vairāk zināšanu par savām, kā arī savas teritorijas vajadzībām. Mācību pieredze ārpus skolas, intervijas ar pilsētas iedzīvotājiem, tikšanās ar ekspertiem un brīvprātīgajiem, palīdzēja skolēniem nostiprināt savu piederības sajūtu kopienā un meklēt praktiskus risinājumus dažādām svarīgām problēmām, piemēram, atkritumiem.

Mācīšanās vidē metodoloģija aktīvi iesaistīja skolēnus visā SfR moduļa izmēģināšanas gaitā un ļāva skolēniem spēlēt galveno lomu pārtikas vākšanā nabadzīgām ģimenēm un noslēguma pasākuma organizēšanā. Veselu nedēļu skola bija atvērta vietējai kopienai un tika organizēti dažādi pasākumi, kā piemēram, tikšanās un semināri par izturētspēju un ilgtspējīgu attīstību, izstāde ar skolēnu darbiem, uzstāšanās ar dziedāšanu, vietējo asociāciju stendi. Nobeigumā tika sarīkota 48 stundu enerģijas ražošana ar velosipēdu palīdzību “Energiadi” sacensību ietvaros, kā laikā, kā par pārsteigumu, piedalījās vairāk nekā 2000 dalībnieku no vietējās kopienas.

ĪRIJA

Projekta partneris Īrijā Cultivate Living and Learning ieviesa SfR moduli divās skolās.

Klēras apgabala Valdorfskola, Īrijas rietumos, kura piedāvā pilna laika progresīvu izglītību skolēniem vecumā no 12 līdz 17 gadiem, bija viena no šīm divām skolām. SfR modulis tika ieviests 10 nedēļu laikā un iekļāva ekskursiju uz Īrijas vadošo ilgtspējīgas kopienas projektu – ekociematu Cloughjordan.

Valdorfskolā projekta materiālu izmēģināja 12 skolēni ārpusklases nodarbībās.

Projekta metodisko materiālu izmēģināja arī Viklovas apgabala Colaiste Chill Mhantain skolas pārejas gada skolēni vecumā no 15 līdz 16 gadiem. Pārejas gads Īrijā ir neobligāta viena gada skolas programma, kurā ir iespējams piedalīties pēc pamatizglītības atestāta iegūšanas un pirms pēdējiem diviem vidusskolas mācību gadiem. Pārejas gada programma veicina skolēnu personisko, sociālo, profesionālo un izglītības attīstību un sagatavo viņus atbildīgu sabiedrības dalībnieku lomai. SfR metodiskā materiāla izmēģināšana šajā skolā tika pielāgota šim unikālajam pārejas gadam Īrijas skolās.

Modeļa izmēģināšana abās skolās tika ļoti labi uzņemta un veicināja skolēnu iesaistīšanos vietējā kopienā ar ekskursiju un novērošanas vingrinājumu palīdzību. Mācības deva dziļāku ieskatu par vērtībām, sistēmisko domāšanu un vietējās kopienas izturēšanās stiprināšanu. Abu skolu noslēguma aktivitāte bija svētku vakars, kura laikā skolēni pagatavoja ēdienu un organizēja aktivitātes vietējai kopienai. Skolēni rīkoja prezentācijas, spēlēja mūziku, rīkoja sarunas un diskusijas ar vietējiem pārtikas ražotājiem, vienlaikus veidojot attiecības ar kopienu un attīstot spēcīgāku piederības sajūtu.

VELSA (Lielbritānija)

Velsā projekta metodiskā materiāla izmēģinājums norisinājās Pencoed vispārīgizglītojošajā skolā, kas atrodas starp Kardifu un Svonzi Velsas dienvidos.

Pēc tikšanās ar ģeogrāfijas nodaļas darbiniekiem un direktora vietnieku, tika izlemts, ka projekts tiks izmēģināts skolas Eko-klubā – brīvprātīgā pēcpusdienas skolēnu grupā, kas tiek katru piektdienu. Izmēģinājumā piedalījās piecpadsmit 7.-9. klases (vecumā no 12 līdz 15 gadiem) skolēnu grupa, kura 4 mēnešu laikā piedalījās aptuveni 26 stundu nodarbībās. Skolēni rakstīja dienasgrāmatas, lai sekotu līdzi projekta

gaitai, un piedalījās dažādās aktivitātēs, kuras tika ņemtas no SfR aktivitāšu klāsta, kā piemēram, nodarbības par vērtībām un kopienas izpēti. Projekta gaitā skolēni izlēma uzlabot sakarus vietējā kopienā un organizēja upes tīrīšanas kampaņu, kurā piedalījās gan skola, gan vietējā kopiena. Skolēni reklamēja kampaņu pilsētā ar plakātu palīdzību publiskajās kopienas institūciju telpās, kā arī stāstīja visiem pazīstamajiem par kampaņu. Pasākumu apmeklēja vairāki vietējās kopienas pārstāvji, tai skaitā veikalu īpašnieki un iedzīvotāji; ieradās pat vietējais Parlamenta deputāts. Pasākumā rezultātā tika nodibināti saikne starp skolu un vairākiem nozīmīgiem kopienas pārstāvjiem, kā arī tika uzlabota upes Ewenny kvalitāte.

DĀNIJA

Dānijā projekta metodiskie materiāli tika izmēģināti Sejs skolā, kas atrodas Silkeborgā. Izmēģinājumā iesaistījās 8. klase ar 2 skolotājiem, kuri pasniedza tādus priekšmetus kā dāņu valoda, sociālās zinātnes, ģeogrāfija, bioloģija un angļu valoda.

Skolēni veica izpēti vietējā kopienā. Piemēram, skolēni izpētīja, cik daudz pārtikas atkritumus viņu ģimenes saražo un aptaujāja savus kaimiņus par to, kā

varētu veicināt kopienas attīstību. Pēc ievada kursa skolēni strādāja grupās un nāca klajā ar idejām par to, kā vietējā kopiena varētu dzīvot ilgtspējīgāk. Grupu darba gaitā skolēni veica intervijas un aptaujas vietējās kopienas iedzīvotāju vidū, un no iegūtajiem empīriskajiem datiem vēlāk tika ieteiktas jaunas iniciatīvas attiecībā uz ilgtspējīgāku dzīvesveidu kopienā. Skolēnu priekšlikumi tika prezentēti sava veida gadatirgū, kur tika rosināts dialogs ar vecākiem un citām ieinteresētām pusēm vietējā kopienā.

Projekta izvērtēšana liecina par to, ka skolēni apzinās to, ka viņi paši par sevi var kaut ko mainīt, lai rūpētos par apkārtējo vidi.

LATVIJA

Latvijā projekta “Skolas ilgtspējīgai sabiedrībai” materiālus izmēģināja divās skolās – Kandavas internātvidusskolas 6.klasē un Ogresgala pamatskolas 5.klasē. Abu skolu skolēni bija izvēlējušies pētīt klimata pārmaiņu ietekmi uz viņu kopienām.

Kandavas internātvidusskolas skolēni pētīja kopienas izturētspēju vētru gadījumā, bet Ogresgala pamatskolas skolēni pētīja plūdu ietekmi. Pēc projekta

īstenošanas skolēni atzina, ka ir ieguvuši jaunas zināšanas par klimata pārmaiņām un kopienu izturētspēju, kā arī attīstījušu savas sadarbības un pētnieciskās prasmes. Skolēni, sadarbojoties ar vietējās kopienas cilvēkiem, kļuva pozitīvāki un ar optimistiskāku skatu uz nākotni, jo guva apliecinājumu, ka, kopienai strādājot kopā, ir vieglāk pielāgoties dažādām pārmaiņām.

Starptautiskais mācību seminārs Ekociematā Cloughjordan

Lai iepazīstinātu Eiropas auditoriju ar mācību plānu un izveidotajiem SfR materiāliem, tiks organizēts vienas dienas mācību seminārs Īrijā Ekociematā Cloughjordan 2016. gada 11. oktobrī. SfR partneri prezentēs projekta rezultātus un apspriedīs inovatīvus veidus, kā ieviest mācīšanos vidē un izturētspēju skolas izglītības kontekstā.

Ilgums:

No 2013. gada novembra līdz 2016. gada oktobrim

Ja vēlies uzzināt vairāk:

Projekta koordinators

Zinātņu biedrība «Aranzadi» (Basku zeme, Spānija): medeso@aranzadi.eus

Partneri

VIA Universitātes koledža (Dānija): pa@via.dk

Olginate pašvaldība (Itālija): marilinda.rocca@gmail.com

«Cultivate» (Īrija): davie@cultivate.ie

Bērnu Vides skola (Latvija): lavrinovica@gmail.com

Dabas pētīšanas centru apvienība (Lielbritānija): jane.mp@field-studies-council.org

www.schools-for-resilience.eu

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Projekta numurs: 538583-LLP-1-2013-1-ES-COMENIUS- CMP